

- ၅ -	- ၆ -	- ၆၀ -
၁၀၈။ ငွေကြေး နိုက်ထဲပါခြင်း ၃ ... (၁၇၇၆ ရန်) သီးခြင်း ၏ (၁၇၀၀ ရန်)	၂၄၆ ၅၆။ ရန်သူကို အေးကျမိုခြင်း - စော်ဆနိုင် ဝပါတ်မြှုပ် (၁၀၇၆ ရန်)	၃၂၄
၁၁၁။ မော်မော်နိုင်းနိုင်း ၂၄၇ ၅၇။ နိုင်သူ ဖို့၊ အားလုံးဟာ ဆုံးဖြူးရသူချုည်းပဲ - ဦးမြတ်ဆေး စော်တိုင်ပဲ (၁၀၇၇ ရန်)	၃၂၅	
၁၁၂။ လမ်း လွှာသွားသည့်အတွက်- ၂၄၈ ၅၈။ စော်တစ်စိုး ပည်သို့ စတင်မည်နည်း (၁၉၀၄ ရန်)	၃၂၆	
၁၁၃။ ကောက်ကျော် ကလိမ်ကျေသာ စီမံကိန်းတစ်ခု အသောင်မြင် လွန်သွားခြင်း ၂၄၉ ၅၉။ ရို့ယုံရနိုင်း ရန်သူ (၁၉၁၇ ရန်)	၃၂၇	
၁၁၄။ ရောတိကို ကြည့်မို့ခြင်း ၂၅၀ ၆၀။ သီးထွက်မှုနှင့် ရန်မှုန့်လွှုံးခြင်း (၁၉၁၇ ရန်)	၃၂၈	
၁၁၅။ အရှိုးတရားထက် ကျော်လွန်နေသာ ပြောင့်မတ်မှန်ကနိုမ့် ၂၅၁ ၆၁။ အရက်သော ချက်လုပ်ဆောင်းရှုမှု တားပြုခဲ့သော ပြုခဲ့ခြင်း လက်မော် ဖော်သော လက်များလာ (၁၉၁၇ ရန်)	၃၂၉	
၁၁၆။ အမိပ္ပါယ်မှာ လက်ရိပ်လက်ခြည် ပြုခဲ့ ၂၅၂ ၆၂။ ရှုရွားကို အဆင့်တိုင် ကျူးဆော်မဲ့ခြင်း - (၁၉၁၀ ရန်)	၃၂၁	
၁၁၇။ ရိုင်ငံရေး သီးပွဲပညာ ၂၅၃ ၆၃။ လာမောက် ဝါဒ (၁၉၂၀ မြန်နှင့်)၊ ၁၁၈။ ရန်သူကို လှမိုက်အားပေး လုပ်ခြင်း ၂၅၄ ၆၄။ သမိုင်း ဝလှာင်ခြောင်မှုတစ်ခု (၁၉၂၂ ရန်)	၃၂၂	
၁၁၉။ ထုပေပေ လွှာတစ်ယောက်က အသက်ပေါင်း များစွာကို ကယ်တင်ခြင်း ၂၅၅ ၆၅။ ပို့ဆောင်ရွက် ပို့ဆောင်ရွက် ရန် (၁၉၂၀ ရန်)	၃၂၃	
၁၁၁။ ဘာအလုပ်မှ မလုပ်ခြင်း ၂၅၆ ၆၆။ ဟားတတ် ဟူးမားနှင့် မဟားဗျားပွားရှုက် ကျော်မြှုပ် (၁၉၂၂ ရန်)	၃၂၄	
၁၁၁။ ပို့ဆောင်ရွက် လုပ်ဆောင်ချက် ၂၅၇ ၆၇။ ပို့ဆောင်ရွက် သီးကို အများ - လွှာသွားသော အသာဆောင် ပို့ဆောင်း (၁၉၂၀ မြန်နှင့်) ၁၁၁။ ပို့ဆောင်ရွက် အသာဆောင် ပို့ဆောင်ရွက် အသာဆောင် ပို့ဆောင်ရွက် ၂၅၈ ၆၈။ လုပ်သုတေသန ရန် (၁၉၂၂ ရန်)	၃၂၅	
၁၁၁။ ပို့ဆောင်ရွက် လုပ်သုတေသန ရန် (၁၉၂၂ ရန်)	၃၂၆	
၁၁၁။ ပို့ဆောင်ရွက် လုပ်သုတေသန ရန် (၁၉၂၂ ရန်)	၃၂၇	
၁၁၁။ ပို့ဆောင်ရွက် လုပ်သုတေသန ရန် (၁၉၂၂ ရန်)	၃၂၈	
၁၁၁။ ပို့ဆောင်ရွက် လုပ်သုတေသန ရန် (၁၉၂၂ ရန်)	၃၂၉	

- ၁၁ -		
၃၀၅	၆၇။ စကားတစ်ခုနှင့်ကို အကောက်အယူ များမိုးပျော်- - စောင်းရို့ ဉာဏ် စက်ကွင်းလော (၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်)	၄၇၃
၃၉၀	၈၇။ ဉာဏ်ပညာကို ဖုံးကွယ်သွားသော အတွေ့ - ရိုးလျှပ်ပြီး မက်အာသာနှင့် တရာတဲ့များ (၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်)	၄၇၄
၃၉၅	၈၈။ ဉာဏ်ပတ်သော လုပ်နှင့်စားချက် - သန့်သန့်ရှင်းရှင်း နေထိုင်မြင်း (၁၉၅၃ ၄၄နှစ်)	၄၈၀
၃၉၆	၈၉။ အဆုံးအဖြတ် တိုက်ပွဲဟော ဒဏ္ဍာရီ - ပေါ်ပိုး ဂုဏ်ပြုနှင့် အထက်မီး မြှုပ်နှံရ (၁၉၅၃ ၄၄နှစ်)	၄၈၁
၉၀၁	၉၀။ ဧရားကျက်ထဲမှာ ငါးပါးများက် ကျွမ်းပြန်ကျော်မြင်း - နိုင် အတိသုက္ပါ ကာသမာန် (၁၉၅၇ ၄၄နှစ်)	၄၈၁
၄၀၅	၉၁။ တောင်မရောက် ပြောက်မရောက် ဓာတ်ဓာတ်ဆိုင်းဆိုင်း ခေါင်းဆောင်မှု - ကျွမ်းသား ဝက်ဝင်ဆင်မေ့သွေ့ အဆုံးအဝင်း (၁၉၆၁ ၄၄နှစ်)	၄၉၃
၄၀၀	၉၂။ သည်းညည်းခံလိုက်ကြသော အများတစ်ခု - ဝေးကံ့မြင်း ပြဿနာ (၁၉၆၀ ၄၄နှစ်)	၅၀၂
၄၁၆	၉၃။ မလိုအပ်သော အပိုဒ်နှစ်စားမှု တစ်ခု - ဝါးတားဂို့ အဆုံးအဝင်း (၁၉၇၃ ၄၄နှစ်)	၅၀၃
၄၁၉	၉၄။ မပြီးမပြတ် သုတေသန - အဆောင်းအရွေးကျတ်တင်မြင်း ရှုံးသွေ့မှု (၁၉၈၅ ၄၄နှစ်)	၅၁၀
၄၂၄	၉၅။ တဲ့ပါးဖွင့်ပည့် ဟု ကိုယ်တိုင် ပြောကြသွားမှာ - သတင်းစာရွင်းလင်းပွဲ အဆုံးအဖုန့် ထုတ်ပြန်မှုက် (၁၉၈၅ ၄၄နှစ်)	၅၁၆
၄၂၉	၉၆။ မကောင်းဆိုးဝါးကို အထင်သေးမြို့မြင်း - ရေးအတွက် အမြှေအစ သို့မဟုတ် ကျွမ်းတို့ကို ကျွမ်းကွော်မြို့မြင်း (၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်)	၅၂၁
၄၃၅	၉၇။ လမ်းတစ်ဝက်တွင် ရပ်တန်းမြင်း - ဘားနှင့် ဓမ်းအုပ်စု အောင် အောင် ရှုံးသွေ့မှု (၁၉၉၁ ၄၄နှစ်)	၅၂၆
၄၄၉	၉၈။ ယုံကြည့်ရန် မသင့်သွားကိုမှ ယုံမြို့မြင်း - သစုလိုက် အပြုံလိုက် သောသောည့် မျက်အားမြင်း လက်နှက်ကို အဆုံးလိုက်မြင်း (၂၀၀၂ ၄၄နှစ်)	၅၃၂
၄၅၀	၉၉။ ကျွမ်းအောင်ညွှန် ဒီဇိုင်းပုံစံ ထုတ်မြို့မြင်း - ရရှိနှုံး ဂိတ်ပေါ်ကိုများ (၂၀၀၂ ၄၄နှစ်)	၅၃၇
၄၅၅	၁၀၀။ သမိုင်းကို လေလာမြို့မြင်း ပြုသွားသည်- - အတိတ်က အများပျိုး သောရာဇ်ကို ထပ်မံ့မြှုပ်နှံမည် (၂၀၀၀ ၄၄နှစ်)	၅၃၈

- ၁၄ -

ဆရာတိုး ဒေါက်တာသန်းထွန်းက “သမိုင်းသင်တာဟာ မ အ အောင်လို့ သင်တာ”
ဟု ပြောခဲ့ဖူးသည်။ ထိုကားတစ်ခွန်း၏ နောက်ကျယ်တွင် နက်ရှိုင်းသော အမိဘာယ်ကြီးတစ်ရုံ
ရှိနေသည်မှာ အထူးပြောစရာ မလိုပါ။ ထိုကားက အတိတ်ဖြစ်ရပ်များကို သင်ခန်းစာယူတတ်
လျှင် အနာဂတ်အတွက် မမျှေးနိုင် ဆုံးသည့် ထမ်းဆွဲနှင့် တွေ့နှင့်မည်ဆုံးသည့် အချက်ထက်
အမိဘာယ် ပိုပါသည်။ သမိုင်းဆုံးသည်မှာ အတိတ်ဖြစ်ရပ်များ ဆုံးသော်လည်း ပန္တဗုံးနှင့် အနာ
ဂတ် တို့နှင့် ခွဲခြားပစ်လို့ မရသည့်အရာ ဖြစ်သည်။ ပန္တဗုံးတွင် နေထိုင်သူများသည် အတိတ်
နှင့် မျက်မှားက ကန့်သတ်ချက်များကို ကျော်လွှန်ကာ အနာဂတ်ကို မြင်နိုင့်နှင့် အရှည်
ပြင်နိုင့်နှင့် ကြီးစားနေသူများ ဖြစ်သည်။

သမိုင်းသင်ခန်းစာခိုတာ ဘာလဲ။ သမိုင်းအဖြစ်အပျက်တိုင်း သင်ခန်းစာရုပည်းပါလား။
သမိုင်းဆရာတွေထဲမှာ ရှုံးပိုင်းကျသော သမိုင်းဆရာနှင့် နောက်ပိုင်းကျသော သမိုင်း
ဆရာချင်း ကြည့်ပြင်ပုံပြင်း ကွားမြားတာတွေ ရှိနေတတ်သည်။ ဟိုတိုန်းက သမိုင်းဆရာတိုး
တော်တော်များသည် သမိုင်းဆုံးတာ ထူးခြားတဲ့ပြစ်ရပ်ကြီးတွေကို တန်းစီမံပတ်တမ်းတင်လိုက်
ရင် သမိုင်းအာရုံတိန်ခုပ် ဖြစ်ပြုလို့ ယူဆကြသည်။ သမိုင်းကို အရင်တုန်းက မြန်မာပြည်မှာ
ရာဝဝင်လို ဒေါ်ကြသည်။ ပုဂ္ဂရအဝင်၊ မှန်နှင့် ရာဝဝင်၊ ဦးကျလားရာဝဝင် စသပြင် တွေ့ရမည်။
ရာအဆိုသည် မင်းများ၊ ဘုရင်များ၊ အဖြစ်အပျက်များကို တန်းခိုးပြီး မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်း
ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖိုးပါသည်။ ထိုသို့ ရာဝဝင်းများ၏ အဖြစ်အပျက်တွေ တန်းစီရေးသည့်တိုင်
သူစာဖုပ် စတုမည့် လက်ရှိဘုရင်တွေ၊ မင်းညီမင်းသားတွေကို ရာဝဝင်ပြစ်သူက သင်ခန်းစာ
တင်ရနုတော့ ပေးမြှုပ် ဖြစ်သည်။

ယရနောက်ပိုင်း သမိုင်းဆရာများကတော့ ထူးခြားသော အဖြစ်အပျက်များထဲမှ ယေဘုယျ
အဖြစ် မြှုပ်နှံရနာသည် အရာများကို ပို့ပြီး စိတ်ဝင်စားသုများ ပြစ်လာကြသည်။ ကမ္မားလောကမှာ
ဖြစ်ပျက်နေကြသည် အရာကိစ္စများတွင် သူထူးခြားမှုနှင့်သူ သီးခြားရှိသလို
အနဲ့အပြား လက္ခဏာ၊ ယေဘုယျ လက္ခဏာကိုလည်း သယ်ဆောင်ထားကြသည်။ ထိုသို့သော
သီးခြားဖြစ်မှု၊ ထူးခြားမှုထဲမှ အနဲ့အပြား လက္ခဏာကို ရှာဖွေနိုင်လျှင် တြော့အရာကိစ္စများနှင့်
အပြန်အလုန် ဆက်နှယ်၊ အပြန်အလုန် တူ့ပြန်၊ အပြန်အလုန် ကူးပြောင်းနေသူများကို တွေ့ရ^၅
ည် ဖြစ်သပြင် အလွန်စိတ်ဝင်စားတဲ့ ကောင်းလေသည်။ သမိုင်းဆရာ အတော်များများသည်
အဆိုပါ ယေဘုယျ လက္ခဏာကို ဆွဲထုတ်ကာ သမိုင်းသင်ခန်းစာအဖြစ် ထုတ်ယူရန် ကြီးပစ်း
ကြောင်း ပြစ်လေသည်။ “ကြံ့ပြားခြားနားတဲ့ သမိုင်းစေတ် အသီးသီးမှာ ပြစ်ပျားခဲ့ကြတဲ့ အဖြစ်
အပျက်တွေဟာ တစ်ခါတေလမှာ အုံပြောစရာ ကောင်းလောက်အောင် တွေ့နေကြတာကို တွေ့ရ^၆
တယ်” ဒါပေမဲ့ ရလဒ်ကတော့ တွေ့ကြဘူး။ အောင် တွေ့ပြစ်ရပ်တွေကို တစ်ခုချင်း နှိုင်းယုံကြည့်
လိုက်ရင် အဖြစ်အပျက် တစ်ခုစီကို နားလည်နိုင်စေမယ့် သော့ချက်ကို အလွယ်တက္က တွေ့နှင့်
တယ်” ဟန်ထော်း သမိုင်းဆရာကြီး တစ်ခါးက ဆီးဖော်ပါသည်။

- ၁၆ -

တစ်ရှစ်နှစ်ကို ပြုခဲ့သည့် သမိုင်းဆရာတော်၊ အမြင်ကျပြားကြော် သမိုင်းစာအပ်တိုင်း အားလုံး ထပ်တူကျေသည် မဟုတ်ပါဘဲည်။ သမိုင်းစာအပ်ကို ဘယ်သူတွေက ရေးသည်။ ဘယ်လို အတိဓမ္မာနှင့် ရေးသည်။ ဘယ်အဖြစ်အပျက်သင်ခန်းစာယူစိုင်းသည် သည့် အချက်တွေ အများကြီး သမိုင်းပညာရှင်များအကြား အမြင်ရှင်း ဆန့်ကျင်းစာက်များ အတော်များများသည် သမိုင်းအဖြစ်အပျက် တစ်ခုခု၊ သမိုင်းကိုရှိဖြတ်သန်းနေတဲ့၊ သူ ကျေည်ကိုနားလည်ထားပြီးသားလို ယုံးတွေပြီး စဉ်းစားတတ်သလို သမိုင်းဆရာတော်များ ကိုယ်ကျေည်ကိုနေသာ အနီးအတော်ကောလာ အဖြစ်အပျက်များပြီး သူသမိုင်းစာအပ်ကို ရေးတတ်သည့်အိုသည့် အချက်စိုင်းဆရာကြီး ကောလင်းဂုဏ်ကတော့ “အတိတ်က အဖြစ်တဲ့ အတွေးအခေါ်တွေနဲ့ အဓိပ္ပာယ်တွေကို သမိုင်းဆရာကော်များ အသက်ဝင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ သူစုံများရမယ့် အတိတ်ဖြစ်အပျက် မဟုတ်ဘူး၊ ပစ္စ်မှာ အက်အသက်ရှင်နေစယ်ပြောခဲ့ဖူးသည်။”

တွေနဲ့ သမိုင်းဖြစ်ရပ်တွေကို ရေးသားရာများ သမိုင်းအသေစာသည့် ဇော်ပျိုးစုံ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ပျိုးစုံ အပေါ် ဗုတ္တည်ပြီး ပို့သမိုင်းအသေနှင့်က ဂိုဏ်းလည်း ပျိုးစုံရှိလေသည်။ ကျိုးဆာနှင့် ဘာသာရေး အမြင်တို့ ရှုံးဖော် အမျိုးသာရေး အမြင်တို့၊ ဟာ အမြင်တို့၊ ရှုံးဝေအမြင်တို့ စသည့် သမိုင်းဆရာ ခံယူမှတည်ပြီး သူတို့ရေးသားသော သမိုင်းအယူအဆပျိုးစုံကို

မြင်မည် ဖြစ်သော်လည်း ကျိုးဆာနှင့်မူးပေါ်တော့ ဒါတော့ မလိုအပ်ဘူးဟု ရေးရှင် စရားမည် ဖြစ်သည်။

သမိုင်းဆရာ တရုံးက သမိုင်းဖြစ်ရပ်ကြီးတွေကို သက်ဆိုင်ရာ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ လုပ်ဆောင်းများ သက်သက်ပေါ်တော့ မထင်မဖော်သည် အကျိုးဆက်များ ဖြစ်လာရှိသို့မည် ဖြစ်သော်လည်း၊ သက်ဆိုင်ရာ လူမွှုမြို့များ ပကတိဘာဝနှင့် ကင်းကွားပြီး ထိုသို့ ထွက်ပေါ်လာမြင်း မဟုတ်ပေါ်တော့ ရှင်းပြန်ချိန်တွင် သမိုင်းဆရာ တရုံးကမဲ့ ထိုဖြစ်ရပ်ကြီးများသည် မတော်တဆ တိုက်ဆိုင်မှု ဘုရင်များ၊ စိုးမြှုလ်ချုပ်များ၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆာင်များ၏ အကျင့်ချိန်နှင့် စဉ်းအား ဆုံးဖြတ်များအရ ထွက်ပေါ်လာသည်ဟု ယုဆကြမည် ဖြစ်သည်။

ကုန်ကုန်ပြောရလွှုင် သမိုင်းဆိုသည့် သုသရာစက်ရိုင်းလို့ အရပြာ့ဌားအလဲ သိပ်မရှိဘဲ လည်နေသည့် အရာလော့၊ ကြောင်လိုမ်းလွှေကားသမွှယ် တိုးတက်နေသည့် အရာလော့ ဆုံးသည် အချက်တွင်လည်း သမိုင်းဆရာများအကြား သဘောထားကွဲမှ အများအပြား ရှိနေကြမဲ့ ဖြစ်သည်။

Bill Fawcett ၏ “100 Mistakes That Changed History” စာအပ် မျက်နှာပုံးတွင်တော့ “အင်ပါယာကြီးကို ပြုလေသေသည်။ စီးပွားရေး လောကကြီးကို အစိတ်စိတ်အမြှေ့မြှား ရှိက်ခွဲပစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျွန်ုပ်ကြီး၏ လမ်းပြောင်းကို အစားထိုး ပြောင်းလဲပစ်လိုက်သည့် နှောက်ကုန်အပျက်အားနှင့် မဟာအများကြီးများ” ဟု၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

ထိုးတွင်းမျိုးရွှေးချုပ်ထားသော အကြားအရာများ ဖြစ်သပြီး တတ်မိသည်နှင့် လက်က မရှုရင်အောင် ဖြစ်မည်ဟု ယုံပါသည်။ အစားထိုး ပြောင်းကိုယ်သိလိုရာ ဖြစ်ရပ် တစ်ရှုပ်း ပြောင်းရွှေးချုပ်ဖတ်ရွှုလိုလည်း ရှုည် ဖြစ်သပြီး ပါပေါ်ပါပါးပါး ဖတ်နိုင်ပါသည်။ ဘို့လ်မောက်ကတော့ သူသမိုင်းအလွှာအများများ စာအပ်ကို ပျော်စရာလည်း ကောင်းအောင်၊ ဤဗျားများသားသော အများတွေ ရှိသည့်ကြားတွင် လူသားတွေ သက်ရှင်သနှင့်သည်ကို တွေ့ပြီး ယုံကြည်မှတွေ ပို့ရလာမောင်းရေးထားသည်ဟု ဆိုပါသည်။ စာဖတ်သူများ မဟုသတ်လည်း၊ ရှုံးပျော်လည်း ပျော်မည်ဟု ထင်ပါသည်။